

EL LLEGAT TÒXIC QUE REP OBAMA

Lluís Bassets

Lluís Bassets és director adjunt i responsable de l'àrea d'Opinió del diari *El País*, del qual va ser corresponsal a París i Brussel·les. Nascut a Barcelona el 1950, va treballar també a *TeleXpres* i a *Diari de Barcelona*, i va fundar i dirigir la revista *El Món*. És autor del bloc *Del Alfiler al Elefante* (blogs.elpais.com/lluís_bassets/) dedicat a l'anàlisi sobre política internacional i ha publicat el llibre *La oca del señor Bush: Cómo los neocons han destruido el orden internacional desde la Casa Blanca* (Ediciones Península, 2008).

Lluís Bassets es director adjunto y responsable del área de Opinión del periódico *El País*, del que fue corresponsal en París y Bruselas. Nacido en Barcelona en 1950, trabajó también en *TeleXpres* y *Diari de Barcelona*, y fundó y dirigió la revista *El Món*. Es autor del blog *Del Alfiler al Elefante* (blogs.elpais.com/lluís_bassets/), dedicado al análisis sobre política internacional, y ha publicado el libro *La oca del señor Bush: Cómo los neocons han destruido el orden internacional desde la Casa Blanca* (Ediciones Península, 2008).

Lluís Bassets is the Deputy Director and Head of the Opinion Section at the *El País* newspaper, where he has also worked as a correspondent in Paris and Brussels. Born in Barcelona in 1950, he also worked at *TeleXpres* and *Diari de Barcelona*, and he founded and edited the magazine *El Món*. He is the author of the blog *Del Alfiler al Elefante* (blogs.elpais.com/lluís_bassets/) devoted to analysing international politics and has recently published the book *La oca del señor Bush: Cómo los neocons han destruido el orden internacional desde la Casa Blanca* (Ediciones Península, 2008).

Poques presidències dels Estats Units han hagut d'enfrontar una situació tan complicada com la que ha trobat Barack Hussein Obama en prendre possessió del càrrec a Washington el 20 de gener, en l'acte solemne de la Inauguració Presidencial. Dues guerres obertes a l'Iraq i a l'Afganistan i una recessió galopant són les peces majors que es troba el nou president a la taula del despatx. La desastrosa presidència de George W. Bush i el llegat tòxic que deixa obligaran el nou inquilí de la Casa Blanca a una redefinició política de gran envergadura: de cara endins, amb una reconducció del paper de l'Estat federal en l'economia i la vida pública en general, i de cara enfora, amb una reformulació estratègica del paper dels Estats Units al món. De fet, tot això ho ha avançat ja el nou president, pressionat pel temps, abans mateix de la presa de possessió, accelerant la formació del nou Govern i enunciant els plans de treball que començarà a aplicar a partir del 21 de gener.

>>

EL LEGADO TÓXICO QUE RECIBE OBAMA

Pocas presidencias de Estados Unidos han tenido que enfrentarse a una situación tan complicada como la que se ha encontrado Barack Hussein Obama al jurar el cargo en Washington el 20 de enero, en el acto solemne de la Inauguración Presidencial. Dos guerras abiertas, en Irak y en Afganistán, y una recesión galopante son las piezas mayores que el nuevo presidente tiene sobre la mesa de su despacho. La desastrosa presidencia de George W. Bush y el legado tóxico que deja obligarán al nuevo inquilino de la Casa Blanca a una redefinición política de envergadura: de puertas adentro, reconduciendo el papel del Estado federal en la economía y la vida pública en general; de puertas afuera, reformulando estratégicamente el papel de Estados Unidos

>>

THE TOXIC LEGACY INHERITED BY OBAMA

Few presidents of the United States have had to face such a complicated situation as the one that Barack Hussein Obama has encountered when taking office as the president in Washington on the 20th of January in the solemn ceremony of Inauguration. Two wars currently being fought in Iraq and Afghanistan and a rampant recession are the main issues that the new president finds on his desk. The disastrous presidency of George W. Bush and the toxic legacy he left behind require the new White House resident to undertake a sweeping redefinition of politics: inwards, with a reframing of the federal state's role in the economy and public life in general, and outwards, with a strategic reformulation of the United States' role

>>

La primera prioritat és prohibir les pràctiques antiterroristes que avalen la tortura

<<

No es tracta únicament d'una reformulació estratègica en els dos fronts, l'intern i l'exterior, sinó que Obama haurà de dedicar molts esforços a reparar les nombroses avaries produïdes per la presidència que ara acaba. D'entrada, les avaries econòmiques i financeres d'un país que s'encongeix i perd llocs de treball a doll. Però sobretot, les avaries en els aparells militar i diplomàtic nord-americà, en les relacions bilaterals amb nombrosos països, en l'actual arquitectura de l'ordre internacional i de les seves institucions i, sobretot, en la imatge, projecció i autoritat de la superpotència americana com a exemple de comportament democràtic, àrbitre de conflictes i líder amb vocació de comprometre's i dirigir la política mundial. Per escometre una part d'aquesta feina no ha calgut esperar que s'instal·lés a la Casa Blanca: la seva campanya electoral, amb el moment altament significatiu que va ser el míting a Berlín el 24 de juliol, va començar a capgirar la imatge

<<

en el mundo. De hecho, el nuevo presidente, acuciado por el tiempo, ya ha anunciado todo esto, antes incluso de la toma de posesión, al acelerar la formación del nuevo gobierno y al enunciar los planes de trabajo que empezará a aplicar a partir del 21 de enero.

No se trata únicamente de llevar a cabo una reformulación estratégica de los dos frentes, el doméstico y el exterior. Obama tendrá que dedicar muchos esfuerzos a reparar las numerosas averías provocadas por la presidencia que ahora concluye. De entrada, las averías económicas y financieras de un país que se encoge y que pierde puestos de trabajo a un ritmo vertiginoso. Pero, sobre todo, las averías en los aparatos militar y diplomático norteamericano, en las relaciones bilaterales con numerosos países, en la arquitectura actual del orden internacional y de sus instituciones y, sobre todo, en la imagen, proyección y autoridad de la superpotencia americana como ejemplo

<<

in the world. In fact, pressured by time, the new president already mentioned all of this even before taking office by stepping up his appointments in the new government and drawing up the working plans he will begin to implement on the 21st of January.

The goal is not solely a strategic reformulation on both fronts, the internal and the external, rather Obama must also do his utmost to repair the enormous damage produced by the presidency that is now coming to an end. This includes not just the economic and financial damage in a country that is constricting and losing jobs left and right, but especially the damage in the American military and diplomatic corps, in the current architecture of the international order and its institutions, and especially in the image, outreach and authority of the American superpower as a paragon of democratic behaviour, an arbiter in conflicts and a leader with the mission of

La primera prioridad es prohibir las prácticas antiterroristas que avalan la tortura

dels Estats Units davant l'opinió pública internacional; el mateix es pot dir de les expectatives creades per la seva arribada al poder, que constitueixen el camp adobat per facilitar les primeres actuacions.

En sentit contrari, cal dir també que en la fase de la transició presidencial ja va rebre tres avisos sobre les novetats perilloses que l'esperaven a partir del dia 20 de gener. Està perfectament estudiat pels experts polítics que els moments de relleu presidencial són especialment delicats i arriscats en l'escena internacional. Les setmanes d'interregne o els mesos primers de les presidències, moment de les vacil·lacions i dels errors, els aprofiten els adversaris interns o externs per posar a prova el nou president o per canviar-li sobtadament el mapa abans que pugui aplicar les noves idees. El desembarcament a la badia Cochinos, preparat per la CIA, es va produir l'abril de 1961, quan John Kennedy encara no havia acabat els primers cent dies. La

de comportamiento democrático, árbitro de conflictos y líder con vocación de comprometerse en la política mundial y de dirigirla. Para acometer una parte de esta tarea no ha habido que esperar a que se instalara en la Casa Blanca: su campaña electoral, con el momento altamente significativo que supuso el mitin en Berlín el 24 de julio, comenzó a dar un vuelco a la imagen de Estados Unidos a ojos de la opinión pública internacional; otro tanto podemos decir de las expectativas creadas por su llegada al poder, que constituyen el terreno abonado para facilitar las primeras actuaciones.

En sentido contrario, conviene decir asimismo que, en la fase de la transición presidencial, ya recibió tres avisos sobre las peligrosas novedades que le aguardaban a partir del día 20 de enero. Si algo han estudiado a fondo los expertos políticos es que los momentos de relevo presidencial son especialmente delicados y arriesgados en

pledging to guide world politics. There was no need to wait until he moved into the White House to tackle some of these issues: his election campaign, with the meaningful high point of the gathering in Berlin on the 24th of July, began to shift the image of the United States in international public opinion; the same holds true of the expectations created by his taking office, which lay fertile ground to facilitate his first actions.

On the other hand we should also say that in the presidential transition he received three warning signals about the dangerous new developments awaiting him after the 20th of January. Political experts have produced legions of studies showing that times of presidential transition are particularly delicate and risky on the international scene. The weeks of interregnum and the first few months of a president, a time of vacillation and errors, are seized upon by internal

The first priority is to ban the counter-terrorist practices that endorse torture

llarga ocupació de l'ambaixada nord-americana a Teheran, des del 4 de novembre de 1979 fins al 20 de gener de 1981, el mateix dia de la Inauguració de Ronald Reagan, va condicionar fortament els darrers mesos de Jimmy Carter i va contribuir a la seva derrota. També s'han produït en moments de transició la intervenció humanitària a Somàlia o la crisi anomenada de l'illa de Hainan, en què un avió de reconeixement nord-americà va col·lisionar amb un caça xinès, l'abril de 2001, just després de la instal·lació de George W. Bush a la Casa Blanca, cosa que va provocar una escalada de tensió entre Washington i Beijing.

En el cas d'Obama, la primera advertència, el mateix dia de les eleccions, va venir de Moscou, que va voler posar a prova el nou president tot anunciant el desplegament de míssils a l'enclavament de Kaliningrad, en resposta a l'escut antimíssils que els Estats Units

>>

la coyuntura internacional. Los adversarios domésticos o externos aprovechan las semanas de interregno o los primeros meses de las presidencias, momento de vacilaciones y errores, para poner a prueba al nuevo presidente o para variarles repentinamente el mapa antes de que pueda aplicar sus nuevas ideas. El desembarco en la bahía de Cochinos, preparado por la CIA, se produjo en abril de 1961, cuando John Kennedy todavía no había cumplido sus primeros cien días. La larga ocupación de la embajada norteamericana en Teherán, desde el 4 de noviembre de 1979 hasta el 20 de enero de 1981, el mismo día de la Inauguración de Ronald Reagan, condicionó poderosamente los últimos meses de Jimmy Carter y contribuyó a su derrota. También coincidieron con momentos de transición la intervención humanitaria en Somalia o la crisis conocida como la de la isla de Hainan, en la que un avión de reconocimiento norteamericano

>>

or external adversaries to test the new president or suddenly change the map before he can implement his new ideas. The disembarkation in the Bay of Pigs masterminded by the CIA took place in April 1961 when John F. Kennedy had not been in office for even 100 days. The lengthy occupation of the American embassy in Tehran, from the 4th of November 1979 until the 20th of January 1981, the same day as Ronald Reagan's inauguration, heavily conditioned the last months of Jimmy Carter's mandate and contributed to his downfall. The humanitarian intervention in Somalia and the so-called Hainan Island crisis also took place at times of transition. In the latter, an American reconnaissance aircraft collided with a Chinese fighter jet in April 2001, just after George W. Bush was installed in the White House, which triggered an escalation in tensions between Washington and Beijing.

>>

<<

volen desplegar a Pòlònia i Txèquia. Un segon punt d'efervescència preocupant es va identificar els mateixos dies a la costa de Somàlia, on les accions cada cop més agosarades dels pirates posen en perill el tràfic comercial internacional des d'un estat en fallida on l'islamisme radical té una de les seves pedreres. I finalment, el més greu de tot, els atacs a Mumbai del grup islamista del Caixmir Lashkar e-Taiba han posat en evidència la potencialitat explosiva de les relacions entre l'Índia i el Pakistan, la inestabilitat de tota la regió i la seva connexió amb la guerra d'Afganistan.

A l'agenda imposada pels fets s'hi afegeix la llarga llista de qüestions que requereixen un canvi de rumb immediat per part de la nova administració. La primera de totes és tancar la presó de Guantánamo i prohibir les pràctiques antiterroristes de l'anterior president que avalaven la tortura, la detenció sense judici i les escoltes sense control judicial,

<<

colisionó con un caza chino, en abril de 2001, justo después de la llegada de George W. Bush a la Casa Blanca, cosa que provocó un aumento de la tensión entre Washington y Beijing.

En el caso de Obama, la primera advertencia, el mismo día de las elecciones, llegó desde Moscú, que quiso poner a prueba al nuevo presidente al anunciar el despliegue de misiles en el enclave de Kaliningrado, respondiendo así al escudo antimisiles que Estados Unidos quiere desplegar en Polonia y en la República Checa. Durante esos mismos días, estalló un segundo foco preocupante de efervescencia en la costa de Somalia, donde las acciones cada vez más atrevidas de los piratas ponen en peligro el tráfico comercial internacional desde un estado en quiebra y que es una de las canteras del islamismo radical. Por último, el más grave de todos, los ataques en Mumbai del grupo islamista de Cachemira Lashkar e-Taiba han

<<

In the case of Obama, the first warning signal, which came right on election day, was from Moscow, which aimed to test the new president by announcing the deployment of missiles in the enclave of Kaliningrad in response to the antimissile shield that the United States wants to deploy in Poland and the Czech Republic. A second worrisome point of contention was identified around the same time off the coast of Somalia, where the increasingly bold forays of pirates are endangering international merchant traffic from a bankrupt country where radical Islamism is reaping its harvest. And finally, most serious of all, are the attacks in Mumbai by the Kashmiri Islamist militants, Lashkar e-Taiba, which revealed the potential explosiveness of relations between India and Pakistan, the instability of the entire region and its connection with the war in Afghanistan.

entre d'altres coses. És evident que aquestes iniciatives s'haurien d'inscriure en una nova política de drets humans i en una normalització de les relacions de Washington amb les institucions internacionals. També haurà d'abordar molt ràpidament la resolució del conflicte israelianopalestí, després d'una presidència que havia abandonat el paper tradicional de Washington com a mediador neutral entre les dues parts i que es va embarrancar en una conferència com la d'Annapolis (novembre de 2007), sense cap mena d'efectivitat. Obama haurà d'esperar, en tot cas, el resultat de les eleccions israelianes, on molt fàcilment es pot trobar com a primer ministre a un Benjamin Netanyahu obertament decidit a obstaculitzar la creació de l'Estat palestí.

Paradoxalment, el problema més ben encarat ara mateix és la resolució de la guerra d'Iraq, gràcies al protagonisme creixent del govern iraquí encapçalat per Nuri Al Maliki i a la signatura del nou SOFA

puesto de manifiesto el potencial explosivo de las relaciones entre la India y Pakistán, la inestabilidad de toda la región y su relación con la guerra de Afganistán.

A la agenda impuesta por los hechos hay que añadir la larga lista de cuestiones que precisan de un cambio de rumbo inmediato por parte de la nueva administración. La primera de todas ellas es el cierre de la prisión de Guantánamo y la prohibición de las prácticas antiterroristas del anterior presidente, que avalaban, entre otras cosas, la tortura, la detención sin juicio y las escuchas sin control judicial. Es evidente que estas iniciativas deberían enmarcarse en una nueva política de derechos humanos y en una normalización de las relaciones de Washington con las instituciones internacionales. También tendrá que abordar cuanto antes la resolución del conflicto israelo-palestino, después de una presidencia que había abandonado

The agenda imposed by these deeds is added to a long list of issues that require an immediate about-face by the new administration. The first of all is to close the prison in Guantanamo and ban the counterterrorist practices of the previous president, who endorsed torture, arrest without trials and unauthorised eavesdropping, among other measures. It is clear that these initiatives should fall within a new human rights policy and a normalisation of Washington's relations with international institutions. Obama must also swiftly address resolution of the Israeli-Palestinian conflict on the heels of a presidency that has turned its back on Washington's traditional role as a neutral mediator between both parties and ran aground utterly ineffectively in a conference in Annapolis (November 2007). In any event, Obama will have to wait for the outcome of the Israeli elections, where he may well find Netanyahu as the Prime Minister, one

(Status of Forces Agreement), que posa data a la retirada definitiva el desembre de 2011 i pressuposa una recuperació plena de la sobirania. Obama havia promès la retirada en 16 mesos, cosa que Bush i McCain havien interpretat com una rendició inacceptable i a la qual oposaven l'exigència d'una victòria prèvia americana.

La resolució de la guerra d'Iraq, amb un replegament esglaonat i la devolució de la sobirania, constitueix una peça molt valuosa per a la reconstrucció d'una arquitectura de la regió més estable i adaptada als actuals interessos nord-americans. També ho és la resolució del conflicte palestí, en la mesura que té abundoses implicacions a la regió: signatura d'un tractat de pau entre Síria i Israel, pacificació del Líban, aïllament del terrorisme xiïta a la zona i limitació de la influència del mateix règim iranià, que ara arriba a afectar la mateixa franja de Gaza.

>>

el papel tradicional de Washington como mediador neutral entre ambas partes y que se embarrancó en una conferencia como la de Anápolis (noviembre de 2007) sin dar el menor fruto. En todo caso, Obama deberá esperar al resultado de las elecciones israelíes, de las que bien podría salir como primer ministro un Benjamin Netanyahu abiertamente decidido a obstaculizar la creación del Estado palestino.

Paradójicamente, el problema cuya solución parece, ahora mismo, mejor encaminada es la resolución de la guerra de Irak, gracias al creciente protagonismo del gobierno iraquí dirigido por Nuri Al Maliki y a la firma del nuevo SOFA (Status of Forces Agreement), que pone fecha a la retirada definitiva –en diciembre de 2011– y que presupone una plena recuperación de la soberanía. Obama había prometido la retirada en 16 meses, cosa que Bush y McCain habían interpretado

>>

who is openly determined to stand in the way of the creation of a Palestinian state.

Paradoxically, the problem that is best being handled right now is the resolution of the Iraq war thanks to the rising prominence of the government of the Iraqi Prime Minister Nuri Al-Maliki and the signing of the new SOFA (Status of Forces Agreement), which sets December 2011 as the definitive withdrawal date and assumes a full recovery of Iraq's sovereignty. Obama had promised a withdrawal within 16 months, which Bush and McCain had interpreted as an unacceptable surrender, countering it with the demand for a previous American victory.

The resolution of the Iraq war, with a gradual withdrawal and a return to sovereignty, is an extremely valuable factor in reconstructing a more stable architecture in the region that is adapted to America's

>>

<<

Però el conflicte amb més consistència és el que planteja Iran amb el seu projecte nuclear, conseqüència de la seva hegemonia regional i del lideratge en el món islàmic. Obama ha promès que l'encararia per la via diplomàtica, encara que és segur que no s'exclourà en cap moment la possibilitat d'usar la força si s'arribés a concretar una amenaça tangible. Des d'Israel, Iran constitueix i ha estat caracteritzat com una amenaça existencial, però des de les altres potències regionals àrabs, com Egipte o Aràbia Saudita, constitueix també una font de preocupació i d'instabilitat. La feïnada extraordinària que tindrà el Departament d'Estat a la regió sencera creixerà probablement a mesura que quedi en evidència la complexitat dels perills potencials que hi ha a Pakistan, no tan sols a la frontera amb Afganistan i les seves zones tribals adjacents; també a la regió del Caixmir en disputa amb l'Índia i en les relacions entre les dues potències nuclears veïnes;

<<

como una rendición inaceptable y a la que oponían la exigencia de una victoria previa americana.

La resolució de la guerra de Irak, con un repliegue escalonado y la devolución de la soberanía, es una pieza muy valiosa a la hora de reconstruir la arquitectura de la región de un modo más estable y acorde con los actuales intereses norteamericanos. También lo es la resolución del conflicto palestino, en tanto en cuanto son abundantes sus implicaciones en la región: firma de un tratado de paz entre Siria e Israel, pacificación del Líbano, aislamiento del terrorismo chiíta en la zona y limitación de la influencia del propio régimen iraní, que ahora afecta incluso a la franja de Gaza.

Sin embargo, el conflicto de más envergadura es el que plantea Irán con su proyecto nuclear, consecuencia de su hegemonía regional y de su liderazgo en el mundo islámico. Obama ha prometido

<<

interests today. So is resolving the Palestinian conflict in that it has enormous implications in the region: the signing of the peace treaty between Syria and Israel, the pacification of Lebanon, the isolation of Shiite terrorism in the area and a restriction on the influence of the Iranian regime, which now is affecting even the Gaza Strip.

However, the most substantial problem is the one posed by Iran with its nuclear plans, the result of its regional hegemony and leadership in the Islamic world. Obama has promised that he would address this issue through diplomatic means, although undoubtedly he will not discard the possibility of using force if it becomes a tangible threat. Iran poses and has been described as a threat to Israel's existence, yet it is also a source of concern and instability for the other regional Arab powers, like Egypt or Saudi Arabia. The extraordinary task befalling the State Department in the entire

que lo abordaría por la vía diplomática, aunque es evidente que no debemos excluir que, llegado el momento, se recurra al uso de la fuerza si se concretara una amenaza tangible. Para Israel, Irán constituye y ha sido calificada como una amenaza contra su existencia; sin embargo, para el resto de las potencias regionales árabes, como Egipto o Arabia Saudí, también es una fuente de preocupación y de inestabilidad. El extraordinario trabajo que tendrá el Departamento de Estado en toda esa zona probablemente aumentará a medida que vaya haciéndose evidente la complejidad de los peligros potenciales que hay en Pakistán, no sólo en la frontera con Afganistán y en sus zonas tribales adyacentes. También en la región de Cachemira en disputa con la India y en las relaciones entre las potencias nucleares vecinas; y, sobre todo, en la profunda contaminación yihadista que afecta a los servicios secretos y al

region will most likely be heightened as the complexity of potential dangers in Pakistan comes into clearer focus, not just on its border with Afghanistan and the adjacent tribal lands but also in the region of Kashmir disputed with India, and in the relations between the two neighbouring nuclear powers, and especially in the depth of the Jihadist contamination that is affecting the Pakistani secret services and army and, in consequence, the society and the State of the "land of the pure" as a whole.

If on the external front all this damage needs repairing, in addition to tackling a wholesale strategic remodelling the internal front also needs swift, effective responses to alleviate the effects of the recession on job loss and the drop in family income. Even before he took office, Obama began to announce the different aid packages that would complement the ones already implemented by the Bush

però sobretot en la profunditat de la contaminació jihadista que afecta els serveis secrets i l'exèrcit pakistanesos i, com a resultat, el conjunt de la societat i de l'estat del "país dels purs".

Si en el front exterior li caldrà reparar avaries, a més d'escometre una remodelació sencera estratègica, en l'intern necessita respostes ràpides i contundents per pal·liar els efectes de la recessió sobre la pèrdua d'ocupació i la minva de les economies familiars. Abans de la presa de possessió, va començar a anunciar els diferents paquets d'ajuts que completaran els ja instrumentats per l'administració Bush de cara a socórrer l'economia financera. Els tres grans fabricants d'automòbils de Detroit han obtingut ja l'aprovació inicial dels ajuts que demanaven, tot i saber que Obama havia promès que si no ho feia l'actual administració ho faria ell mateix el 21 de gener. Els obligarà en tot cas a adaptar-se a les exigències de la nova política

ejército paquistaní y, por lo tanto, al conjunto de la sociedad y del Estado del "país de los puros".

Si en el frente exterior deberá reparar averías, además de acometer una remodelación estratégica completa, en el doméstico necesita respuestas rápidas y contundentes para paliar los efectos de la recesión sobre la pérdida de empleo y la mengua de las economías familiares. Antes de la toma de posesión, comenzó a anunciar los diferentes paquetes de ayudas que completarán los ya puestos en marcha por la administración Bush con el fin de acudir al rescate de la economía financiera. Los tres grandes fabricantes de automóviles de Detroit ya han obtenido la aprobación inicial de las ayudas que solicitaban, conscientes de que Obama había prometido que si no lo hacía la actual administración, él mismo se encargaría de ello el 21 de enero. Eso sí: se verán obligados a adaptarse a las exigencias de la nueva

administration to help the economy. The three largest car manufacturers in Detroit have already won initial approval of the aids they requested, even though they know that Obama had promised that if the current administration did not approve them he would on the 21st of January. In any event, this aid will require them to adapt to the demands of the new economic and environmental policy, and even to accept a partial nationalisation of the companies or closer monitoring by the executive branch. However, the most sweeping economic stimulus package will be aimed at directly creating jobs through public works projects, renewable energies, extended health-care coverage and technological improvements like providing universal broadband coverage. The goal is to invest between 500,000 million and 700,000 million dollars of public funds to create 2.5 million jobs in response to the most sweeping loss of jobs in

econòmica i mediambiental, i fins i tot a plegar-se a una nacionalització parcial de les companyies o a un control molt estret per part de l'executiu. Però el paquet d'estímul més gran és el que es dedicarà a la creació directa de llocs de treball mitjançant projectes d'obres públiques, energies renovables, extensió de la cobertura sanitària i millores tecnològiques com la universalització de la banda ampla. L'objectiu és invertir entre 500.000 (mig bilió) i 700.000 milions de dòlars de diner públic per crear 2,5 milions de llocs de treball, en resposta a la destrucció d'ocupació més gran dels darrers 30 anys, que es concreta en un nivell d'atur del 6,7% dels demandants efectius de treball.

L'elecció de Barack Obama ha estat comparada, per la transcendència i pels reptes que enfronta, a l'arribada al poder de tres grans presidents que han deixat una forta petjada a la història dels Estats Units. Aquest paquet econòmic que s'ha posat en òrbita el mateix dia 20 de

>>

política económica y medioambiental e incluso a aceptar una nacionalización parcial de las compañías o un control mucho más estrecho por parte del Ejecutivo. Sin embargo, el mayor paquete de incentivos es el que se destinará a la creación directa de puestos de trabajo a través de proyectos de obras públicas, energías renovables, extensión de la cobertura sanitaria y mejoras tecnológicas como la universalización de la banda ancha. El objetivo es invertir entre 500.000 y 700.000 millones de dólares del erario público para crear dos millones y medio de puestos de trabajo en respuesta a la destrucción de empleo más acusada de los últimos treinta años y que se refleja en una tasa de desempleo entre la población activa del 6,7%.

La trascendencia de la elección de Barack Obama y los retos a los que se enfrenta han llevado a comparar su llegada al poder con la de otros tres grandes presidentes que dejaron una fuerte impronta

>>

the past 30 years, which translates into a 6.7% unemployment level among eligible workers.

Because of both its importance and the challenges he faces, Barack Obama's election has been compared to the ascent to power of three great presidents who have left major marks on the history of the United States. The economic package that was issued on the 20th of January is being directly compared to the welfare programme launched by Franklin Delano Roosevelt in 1933 to counter the Great Depression, known as the New Deal. It was launched just after he took office and followed the policies put forth by Keynes to give jobs to the unemployed, even if it was just drilling holes that later needed filling. It is the equivalent of the Paulson bailout, or the TARP (Troubled Assets Relief Program), aimed originally to purchase toxic assets from banks contaminated by subprime mort-

>>

La mansión presidencial construida por esclavos recibe una familia negra como señores

La mansió presidencial construida per esclaus rep una família negra com a senyors

≤

gener l'emparenta directament amb el programa de benestar llençat contra la Gran Depressió per part de Franklin Delano Roosevelt, l'any 1933, conegut com a *New Deal*, just després de la seva presa de possessió, i que seguia les polítiques propugnades per Keynes de posar a treballar als aturats encara que sigui fent forats per omplir-los a continuació. És el complement al paquet Paulson o TARP (Troubled

≤

Assets Relief Program), destinat en l'origen a comprar actius tòxics als bancs contaminats per les hipoteques *subprime*, però després convertit en un programa de participació accionarial en els bancs i asseguradores en dificultats, fàcilment extensible fins i tot al ram de l'automòbil. Obama ha llençat el seu programa durant la transició presidencial, sense esperar a la presa de possessió com va fer Roosevelt, que va deixar el país en un compàs d'espera anguniós. L'efecte que ha produït en l'opinió política és el d'una eclipsi definitiva de Bush un mes i mig abans de vèncer el seu termini presidencial i la instal·lació del president electe com a autoritat efectiva i en acció al país.

≤

en la historia de Estados Unidos. El paquete económico que ha entrado en vigor a partir del 20 de enero entronca directamente con el programa de bienestar conocido como *New Deal* y lanzado por Franklin Delano Roosevelt en 1933, al poco de acceder a su cargo para afrontar la Gran Depresión, un programa que seguía la política propugnada por Keynes de poner a trabajar a los parados aunque fuese abriendo agujeros para a continuación rellenarlos. Es el complemento del Paquete Paulson o TARP (Troubled Assets Relief Program), destinado en un primer momento a la adquisición de activos tóxicos de los bancos contaminados por las hipotecas de alto riesgo, convertido posteriormente en un programa de participación accionarial en los bancos y aseguradoras en dificultades y fácilmente extensible incluso al sector del automóvil. Obama ha lanzado su programa durante la transición presidencial, sin esperar, como hizo

gages, but later converted into a programme of shareholder participation in banks and insurance companies in dire straits, which can easily be extended even to the automotive industry. Obama launched his programme during the presidential transition, without waiting to take office like Roosevelt, who left the country in an anxious limbo. The effect it has triggered among public opinion is that it has fully eclipsed Bush one and a half months before his presidency is over and the new president-elect takes office as the effective authority of the country.

In addition to Roosevelt, we should also bear in mind the presidency of Abraham Lincoln, a reference used by Obama from the very start, in February 2007, when he announced his candidacy from the steps of the Capitol in Springfield, the city where the president who emancipated the slaves lived. The Lincoln inspiration is clear:

The presidential mansion built by slave labour will be the home to a black family as its masters

Assets Relief Program), destinat en l'origen a comprar actius tòxics als bancs contaminats per les hipoteques *subprime*, però després convertit en un programa de participació accionarial en els bancs i asseguradores en dificultats, fàcilment extensible fins i tot al ram de l'automòbil. Obama ha llençat el seu programa durant la transició presidencial, sense esperar a la presa de possessió com va fer Roosevelt, que va deixar el país en un compàs d'espera anguniós. L'efecte que ha produït en l'opinió política és el d'una eclipsi definitiva de Bush un mes i mig abans de vèncer el seu termini presidencial i la instal·lació del president electe com a autoritat efectiva i en acció al país.

A més de Roosevelt, cal tenir en compte també la presidència de Lincoln com a referència utilitzada per Obama ja d'arrencada, el febrer de 2007, quan va llençar la candidatura des de les escales del Capitoli d'Springfield, la ciutat on va viure el president de l'emancipació dels

Roosevelt, a la toma de posesión, lo que sumió al país en un angustioso compás de espera. El efecto producido en la opinión pública es el de eclipsar definitivamente a Bush un mes y medio antes de vencer su mandato presidencial y elevar al presidente electo al rango de autoridad efectiva y en ejercicio en el país.

Además de Roosevelt, conviene recordar que el propio Obama se refirió también a la presidencia de Lincoln cuando, en febrero de 2007, presentó su candidatura desde la escalinata del Capitolio de Springfield, la ciudad de residencia del presidente que emancipó a los esclavos. La inspiración de Lincoln es clara: Obama es el primer presidente negro; puede reivindicar la figura del gran presidente republicano a propósito de sus políticas bipartidistas; desea unir de nuevo el país en torno a un nuevo proyecto de enderezamiento de la sociedad americana y superar así la “guerra civil” cultural o

Obama is the first black president; he can point to the figure of the great president in his bipartisan policies; he wants to once again unite the country around a new project of reforming American society and thus overcoming the cultural or value-based “civil war” that has pitted Right against Left since the 1960s; and he even repeats the idea of the “team of rivals” when including his adversary in the primaries – as Lincoln did – in his government by appointing Hillary Clinton as Secretary of State.

The other presidential inspiration comes from John F. Kennedy and his reform programme, which only Lyndon B. Johnson was able to implement with the laws against racial segregation and the revamping of Roosevelt's New Deal and the Democrats' New Society. With Kennedy, the Democratic party was capable of winning an electoral majority that Obama now wants to recoup after two

esclaus. La inspiració de Lincoln és clara: Obama és el primer president negre; pot reivindicar la figura del gran president republicà de cara a les seves polítiques bipartidàries; vol unir altre cop el país al voltant d'un nou projecte de redreçament de la societat americana i superar així la “guerra civil” cultural o dels valors que enfronta dreta i esquerra des dels anys seixanta, i fins i tot repeteix la idea de “l'equip de rivals” a l'hora de formar govern amb el seu adversari a les primàries –com va fer Lincoln– incorporant Hillary Clinton com a secretària d'estat.

L'altra inspiració presidencial ve de John F. Kennedy i el seu programa reformista, que només Lyndon B. Johnson va poder aplicar finalment amb les lleis contra la segregació racial i la renovació del *New Deal* rooseveltian o la *Great Society* demòcrata. Amb Kennedy el Partit Demòcrata va saber aglutinar una majoria electoral que ara Obama vol recuperar, després de dues presidències demòcrates

≥

de valores que enfrenta a la derecha y la izquierda desde los años sesenta; y repite incluso la idea del “equipo de rivales” a la hora de formar gobierno con su adversario en las primarias –tal y como hiciera Lincoln–, al incorporar a Hillary Clinton como secretaria de Estado.

La tercera inspiración presidencial proviene de John F. Kennedy y su programa reformista, que sólo Lyndon B. Johnson pudo aplicar finalmente a través de las leyes contra la segregación racial y por medio de la renovación del *New Deal* o la *Great Society* demócrata. Con Kennedy, el Partido Demócrata supo aglutinar una mayoría electoral que Obama quiere recuperar ahora, después de dos presidencias demócratas (Carter y Clinton), fruto más de los deméritos de los adversarios que de la propia capacidad estratégica. Obama es el primer presidente demócrata procedente del norte del país (Illinois),

≥

Democratic presidencies (Carter and Clinton) earned more by default from the adversaries than through their own strategic acumen. Obama is the first Democratic president from the northern part of the country (Illinois) after Kennedy (who was from Massachusetts), and his victory signals an about-face in the electoral map and a shift to a new era.

Finally, also worth mentioning is the figure of Ronald Reagan, who is a contradictory inspiration given the fact that Obama's election heralds the end of the political era that began in 1980 with the election of the then-governor of the state of California. In Reagan, Obama can see a fine example of a good communicator (and even an actor), but that is not the only point of interest of the former Republican president; so are his ethical stance and conservatism, as Obama tells in his book *The Audacity of Hope*: “Reagan talks about

≥

<<

(Carter i Clinton) obtingudes més per defecte dels adversaris que per la capacitat estratègica pròpia. Obama és el primer president demòcrata que ve del nord del país (Illinois) després de Kennedy (que venia de Massachusetts) i la seva victòria revela un capgirament del mapa electoral i un canvi d'època.

Finalment, cal esmentar encara la figura de Ronald Reagan, inspiradora en forma contradictòria, ja que l'elecció d'Obama significa la clausura de l'era política que va començar el 1980 amb l'elecció del qui aleshores era el governador republicà de Califòrnia. Obama troba en Reagan un bon exemple de comunicador i fins i tot d'actor, però no és l'única cosa que li interessa del president republicà, sinó també l'actitud ètica i el conservadorisme, com explica en el seu llibre *L'audàcia de l'esperança*: "Reagan parla al desig americà d'ordre, a la nostra necessitat de creure que no som simplement subjectes

<<

desde Kennedy (Massachusetts), y su victoria revela una remodelación del mapa electoral y un cambio de época.

Finalmente, cabe mencionar también la figura de Ronald Reagan, inspiradora de un modo contradictorio, por cuanto la elección de Obama pone punto y final a la era política iniciada en 1980 con la elección del por aquel entonces gobernador republicano de California. Obama ve a Reagan como un buen ejemplo de comunicador e incluso de actor, pero no es eso lo único que le interesa del presidente republicano, sino también su actitud ética y su conservadurismo, tal y como explica en su libro *La audacia de la esperanza*: "Reagan apela al deseo americano de orden, a nuestra necesidad de creer que no somos simplemente súbditos de una fuerza ciega, de fuerzas impersonales, sino que podemos dar forma a nuestro destino individual y colectivo en la medida en que redescubramos las virtu-

d'una força cega, de forces impersonals, sinó que podem afaïonar el nostre destí individual i col·lectiu, en la mesura que redescobrim les virtuts tradicionals del treball dur, del patriotisme, la responsabilitat individual, l'optimisme i la fe".

Els reptes als quals s'ha d'enfrontar Obama són immensos, probablement pel damunt de la capacitat d'un sol governant i d'un sol període presidencial. Tot és excessiu en aquest moment històric que estem vivint: el pes del llegat tòxic; el balanç negatiu de la presidència de Bush; el de les dificultats que s'han d'encarar des del Govern, i, també, el de les expectatives i il·lusions aixecades pel triomf del candidat demòcrata. Però Obama ha aconseguit ja respondre a un repte, d'una enorme transcendència per als Estats Units i per al món, el significat del qual, potser perquè és el més obvi i el més senzill, se'ns oculta en tota la seva profunditat. Els Estats Units

des tradicionales del trabajo duro, el patriotismo, la responsabilidad individual, el optimismo y la fe".

Los retos a los que debe enfrentarse Obama son inmensos y probablemente superan la capacidad de un único gobernante y una única legislatura. Todo es excesivo en el momento histórico que vivimos: el peso del legado tóxico; el balance negativo de la presidencia de Bush; el de las dificultades que todavía deben afrontarse desde el gobierno y, también, el de las expectativas e ilusiones despertadas por el triunfo del candidato demócrata. Pero Obama ha conseguido ya responder a uno de esos retos, de enorme trascendencia para Estados Unidos y para el mundo y cuya auténtica profundidad se nos escapa, quizá por ser el más obvio y sencillo. Estados Unidos nació como una sociedad esclavista, hecho que ha marcado su historia hasta hoy. La única guerra civil del país se libró en torno a la abolición de la

<<

the American desire for order, about our need to believe that we are not merely the subjects of a blind force, of impersonal forces, rather that we can shape our individual and collective destiny as we rediscover the traditional values of hard work, of patriotism, of individual responsibility, optimism and faith."

The challenges that Obama has to face are gargantuan, probably beyond the capacity of a single political leader and a single presidential term. Everything is excessive at this historic juncture we are living in: the weight of the toxic legacy, the negative inheritance from the Bush presidency, the difficulties he must grapple with from the government yet also the expectations and illusions aroused by the triumph of the Democratic candidate. However, Obama has already managed to rise to one challenge, one with sweeping importance for both the United States and the world at large whose

van néixer com una societat esclavista, fet que ha marcat la seva història fins avui mateix. La seva única guerra civil es va lliurar al voltant de l'abolició de l'esclavatge. La segregació per motiu de raça s'ha mantingut als estats del sud, de l'antiga Confederació, fins ben entrats els anys 60, liquidada per les lleis de drets civils de Johnson; cal recordar que l'esmena número 13 a la Constitució, aprovada durant la guerra civil (1861-1865), que és la que aboleix l'esclavatge, no va ser ratificada per l'estat de Mississipi fins a l'any 1994. La discriminació racial, tal com reflecteixen les xifres de criminalitat i les taxes d'empresonament i de condemna a mort entre els afroamericans, té encara una extraordinària profunditat en aquesta societat que acaba d'elegir un ciutadà negre com a màxim magistrat i autoritat del país.

esclavitud. La segregación racial se mantuvo en los estados sureños (los de la antigua Confederación) hasta bien entrados los años sesenta, antes de ser liquidada por las leyes de derechos civiles de Johnson; vale la pena recordar que la decimotercera enmienda de la Constitución, aprobada durante la guerra civil (1861-1865) y que abolía la esclavitud, no fue ratificada por el estado de Misisipi hasta 1994. La discriminación racial, tal y como queda reflejado en las cifras de criminalidad y las estadísticas penitenciarias y de condenados a muerte entre los afroamericanos, tiene todavía una amplia acogida en esta sociedad que acaba de elegir a un ciudadano negro como máximo magistrado y autoridad del país.

Resulta evidente la fuerza simbólica que encierra el hecho de que la Casa Blanca, la mansión presidencial construida por esclavos, reciba por vez primera en su historia a una familia negra al completo,

true meaning, perhaps because it is the most obvious and simplest, is concealed in all its profundity. The United States was founded as a slave-owning society, a fact that has marked its history down till today. Its only civil war was unleashed around the issue of the abolition of slavery. Racial segregation remained in place in the southern states, the former Confederacy, until well into the 1960s, only liquidated by Johnson's civil rights laws; indeed, we should recall that the thirteenth amendment to the constitution abolishing slavery, which was approved during the Civil War (1861-1865), was not ratified by the state of Mississippi until 1994. Racial discrimination, as revealed by figures on criminality and imprisonment and arrest rates among black Americans, is still extraordinarily deep-seated in this society that just elected a black man to the highest office and authority in the country.

És evident la força simbòlica del fet que la Casa Blanca, la mansió presidencial construïda per esclaus, rebi per primera vegada a la història una família sencera negra com a senyors de la casa, no com a domèstics o col·laboradors del president. Per a Àfrica i per a Europa, per a Amèrica Llatina i per al Carib, per a Àsia i Oceania, el que ha succeït el 4 de novembre i el que hem vist el 20 de gener amb la Inauguració és un fet sense precedents, admirable des de tots els punts de vista, com el primer cop que un peu humà, el del nord-americà Neil Armstrong, va trepitjar la Lluna. El repte superat en aquesta ocasió, de forma exemplar, és el de la igualtat entre els humans, i això constitueix un capital per començar la presidència de més valor que les decepcions que ben segur arribaran molt aviat. ■

no como personal doméstico o colaboradores del presidente, sino como señores de la casa. Para África y Europa, para América Latina y el Caribe, para Asia y Oceanía, lo sucedido el 4 de noviembre y lo visto el 20 de enero con la Inauguración es un hecho sin precedentes, admirable desde cualquier punto de vista, como lo fue la primera vez que un pie humano, el del estadounidense Neil Armstrong, pisó la Luna. El reto superado en esta ocasión de manera ejemplarizante es el de la igualdad entre los humanos y esto constituye un capital para empezar la presidencia mucho más valioso que las decepciones que, con toda seguridad, han de llegar muy pronto. ■

There is a clear symbolic importance in the fact that the White House, the presidential mansion built by slave labour, will receive for the first time an entire black family as masters and not as household servants or helpers of the president. For Africa and for Europe, for Latin America and the Caribbean, for Asia and Oceania, what happened on the 4th of November and what we have witnessed on the 20th of January with the inaugural ceremony is unprecedented and admirable from all vantage points, just like the first time a human, American Neil Armstrong, set foot on the Moon. The challenge overcome this time in an exemplary fashion is that of equality among human beings, and this is a more valuable point of departure for embarking on the presidency than the disappointments that will most surely arrive all too soon. ■